

N:o 128.

Af herr **A. Persson** i Mörarp, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag om afskrifning af den från viss jord inom Skåne m. fl. provinser utgående kyrkotionden.*

Inom provinserna Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän utgår, som bekant, af vissa hemman en skatt, benämnd kyrkotionde, hvilken användes *dels* till ändamål, för hvilka i öfriga delar af riket staten drager försorg, och *dels* till bestridandet af ett rent kommunalt onus, nemligen till byggandet och underhåll af församlingens kyrka. För sistnämnda ändamål är kyrkotionden i vissa församlingar anslagen till patronus.

Till den första kategorien hör, säger 1882 års skatteregleringskomité, »den kyrkotionde, som dels under namn af bibeltryckstunna ingår till statsverket, dels åtnjutes af biskopen i Lund eller användes till prostetunnor, universitetet i Lund, läroverken, pedagogier, Lunds domkyrka, Lunds lazarett samt till aflöning för professorn i barnförlösningskonst.»

Ifrågavarande tionde, som ursprungligen älegat all odlad jord, är numera på de tiondeskyldiga hemmanen och lägenheterna fördelad i förhållande till beloppet af den kronotionde, som dem åligger. Den är alltså af enahanda natur och beskaffenhet som kronotionden, den utgår endast af viss jord — säterier, kungsgårdar och ecklesiastika boställen äro derifrån befriade — och är ytterst ojemnt fördelad på hemmanen eller lägenheterna i förhållande till dessas värde eller skatteförmåga. Den har funnits äfven i andra delar af

riket, ehuru den der blifvit till statsverket indragen och sålunda förvandlad till kronotionde.

Genom Riksdagens beslut att omföra kronotionden till grundskatt och att grundskatterna skola afskrifvas hafva emellertid de tiondegifvare, som utgöra tionde under benämning kyrkotionde, icke kommit i lika fördelaktig ställning som öfrige tiondegifvare i riket, för händelse kyrkotionden varit till statsverket indragen, hvarom 1882 års skatteregleringskomité, i hvad det rörde den del som utginge till andra än församlingens egna ändamål, gjorde hemställan. Fortfarande kommer en viss samhällsklass inom ofvannämnda provinser att förblifva i en undantagsställning i det att endast egare af viss jord oftast ensamma få bestrida kostnaderna för ett kommunalt onus, kyrkobyggnad med hvad dertill hörer, medan öfrige kommunens medlemmar derifrån äro befriade. Detta sätt att utgöra ett kommunalt onus torde icke stå i öfverensstämmelse med den uppfattning, som under de senare åren gjort sig gällande i detta afseende och torde i öfrigt enahanda skäl som talat för kronotiondens afskrifning vara fullt tillämpliga äfven för kyrkotiondens afskaffande.

För att vinna likställighet i fråga om kyrkobyggnadsskyldighet de forna danska provinserna och öfriga delar i landet emellan, hvarigenom stadgandet i lagen af den 12 juni 1885 i fråga om berörda byggnadsskyldighets utgörande göres till en verklighet och alltså komme till tillämpning inom hela riket, torde således kyrkotionden böra afskrifvas. Härvid uppstår dock den frågan på hvad sätt detta skall ske. Inom vissa delar af ofvannämnda provinser är visserligen lösningspriset fixerat till ett visst bestämdt belopp; men detta är ingalunda förhållandet öfver allt. Så t. ex. löses kyrkotionden af tiondegifvaren inom Bohuslän i allmänhet med 3 daler silfvermynt, efter beräkning af 3 daler på 1 r:dr b:ko per tunna, medan dock på vissa ställen inom länet beräknas 6 daler på 1 r:dr b:ko såsom lösningspris, under det att inom tvenne församlingar tionden antingen levereras in natura eller löses efter öfverenskommet pris. I Blekinge läser lösningspriset för rågen vara bestämdt till 2 r:dr 36 sk. och för kornet till 2 r:dr 18 sk. 4 r:st banko per tunna. I Skåne och Halland deremot löses tionden numera efter medelmarkegångspriset för länet. Visserligen har Riksdagen i skrifvelse den 22 maj 1873 uttalat sig för den uppfattning, att kyrko-

tionden borde, i likhet med kronotionden, omsättas i penningar till ett fixt belopp, men denna framställning har ännu ej ledt till önskvärdt resultat. Då nu härtill kommer, att, på sätt förut framhållits, en del af kyrkotionden, representerande, enligt skatteregleringskommitténs uppgift, ett belopp af 54,501 kr. 97 öre, utgår till statsändamål, som å andra delar i riket bestrides af statsmedel, torde en utredning af sättet för afskrifningen vara af behovet påkallad. Denna utredning torde lämpligast böra verkställas af Kongl. Maj:t i likhet med hvad Riksdagen förut begärt i liknande fall, såsom i fråga om helgonskylden i Lunds stift och Halland samt om landsskylden i Göteborgs och Bohus län, enligt Riksdagens skrivelser af den 6 maj 1891 m. fl. tillfällen, allra helst i sammanhang härmed förslag torde erfordras i fråga om skyldigheten att bygga kyrka m. m. i de fall, der denna skyldighet nu åligger patronus, eller om denne fortfarande skall utgöra skyldigheten om den ersättning, som honom af församlingen bör tillkomma i stället för tionden.

Med stöd af det anförda tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen ville besluta att i skrivelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t efter förutgående utredning för Riksdagen förlägga förslag om afskrifning utaf den å viss jord inom provinserna Skåne, Halland, Bekinge och Bohuslän nu utgående kyrkotionden.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 28 januari 1893.

Anders Persson.

Häri instämma:

A. G. Gyllensvärd.

P. Pehrson,
Törneryd.

A. Andersson,
Intagan.